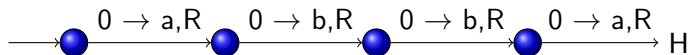

Grunnleggende maskiner

February 12, 2013

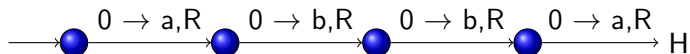
Grunnleggende turing maskiner

Basic 1: Skrive ord

Grunnleggende turing maskiner

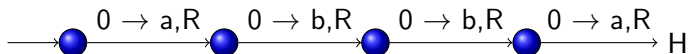
Basic 1: Skrive ord

Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Grunnleggende turing maskiner

Basic 1: Skrive ord

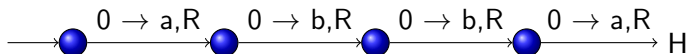

Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Skriver *abba* og stopper

Grunnleggende turing maskiner

Basic 1: Skrive ord

Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Skriver *abba* og stopper

Grunnleggende turing maskiner

Basic 1: Skrive ord

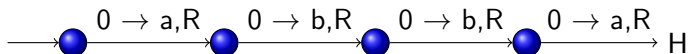
Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Skriver *abba* og stopper

- ▶ Til ord av lengde n brukes n tilstander + stopp

Grunnleggende turing maskiner

Basic 1: Skrive ord

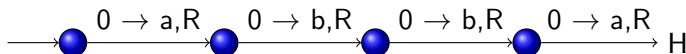
Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Skriver *abba* og stopper

- ▶ Til ord av lengde n brukes n tilstander + stopp
- ▶ Et ord er random om vi ikke klarer oss med færre tilstander

Grunnleggende turing maskiner

Basic 1: Skrive ord

Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

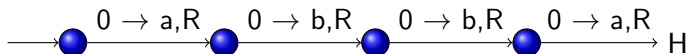
Spesifikasjon: Skriver *abba* og stopper

- ▶ Til ord av lengde n brukes n tilstander + stopp
- ▶ Et ord er random om vi ikke klarer oss med færre tilstander
- ▶ Kolmogorov kompleksitet — kompleksitet av et ord = minste antall tilstander som trengs for å produsere ordet

Grunnleggende turing maskiner

Basic 1: Skrive ord

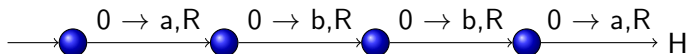
Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Skriver *abba* og stopper

- ▶ Til ord av lengde n brukes n tilstander + stopp
- ▶ Et ord er random om vi ikke klarer oss med færre tilstander
- ▶ Kolmogorov kompleksitet — kompleksitet av et ord = minste antall tilstander som trengs for å produsere ordet
- ▶ Beveger seg bare i en retning — DFA

Grunnleggende turing maskiner

Basic 1: Skrive ord

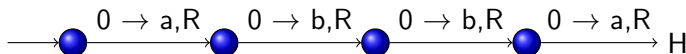
Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Skriver *abba* og stopper

- ▶ Til ord av lengde n brukes n tilstander + stopp
- ▶ Et ord er random om vi ikke klarer oss med færre tilstander
- ▶ Kolmogorov kompleksitet — kompleksitet av et ord = minste antall tilstander som trengs for å produsere ordet
- ▶ Beveger seg bare i en retning — DFA
- ▶ Fargeleggingsmaskin

Grunnleggende turing maskiner

Basic 1: Skrive ord

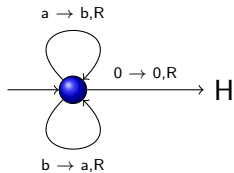
Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Skriver *abba* og stopper

- ▶ Til ord av lengde n brukes n tilstander + stopp
- ▶ Et ord er random om vi ikke klarer oss med færre tilstander
- ▶ Kolmogorov kompleksitet — kompleksitet av et ord = minste antall tilstander som trengs for å produsere ordet
- ▶ Beveger seg bare i en retning — DFA
- ▶ Fargeleggingsmaskin
- ▶ Trenger ikke være blanke vi skriver over

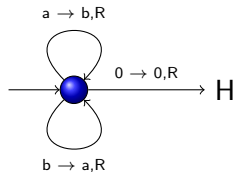
Grunnleggende turing maskiner

Basic 2: Bytte bokstaver

Grunnleggende turing maskiner

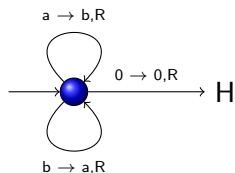
Basic 2: Bytte bokstaver

Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Grunnleggende turing maskiner

Basic 2: Bytte bokstaver

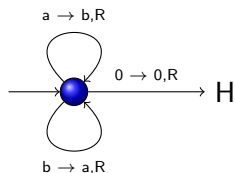

Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Erstatter a med b og b med a inntil den treffer 0

Grunnleggende turing maskiner

Basic 2: Bytte bokstaver

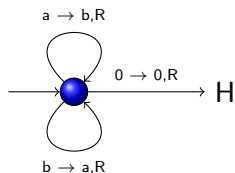

Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Erstatte a med b og b med a inntil den treffer 0

Grunnleggende turing maskiner

Basic 2: Bytte bokstaver

Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

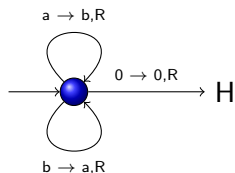
Spesifikasjon: Erstatter a med b og b med a inntil den treffer 0

- Renske opp etter beregning

Grunnleggende turing maskiner

Basic 2: Bytte bokstaver

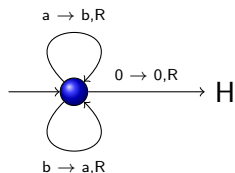
Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Erstatter a med b og b med a inntil den treffer 0

- ▶ Renske opp etter beregning
- ▶ Beveger seg bare i en retning — DFA

Grunnleggende turing maskiner

Basic 2: Bytte bokstaver

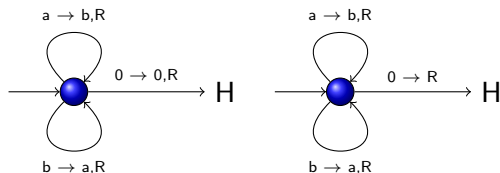
Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Erstatter a med b og b med a inntil den treffer 0

- ▶ Renske opp etter beregning
- ▶ Beveger seg bare i en retning — DFA
- ▶ Fargeleggingsmaskin

Grunnleggende turing maskiner

Basic 2: Bytte bokstaver

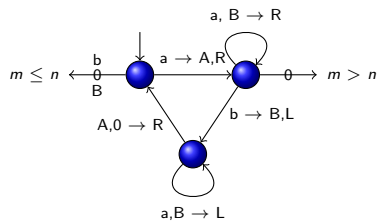
Alfabet: $a, b, 0$ — 0 er blank

Spesifikasjon: Erstatter a med b og b med a inntil den treffer 0

- ▶ Renske opp etter beregning
- ▶ Beveger seg bare i en retning — DFA
- ▶ Fargeleggingsmaskin
- ▶ Forkortelser

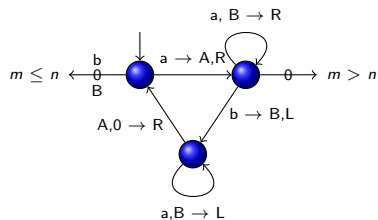
Grunnleggende turing maskiner

Basic 3: Sammenlikning

Grunnleggende turing maskiner

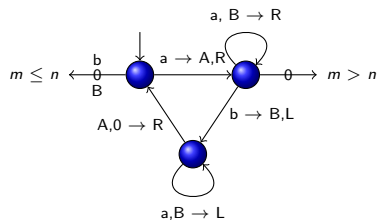
Basic 3: Sammenlikning

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

Grunnleggende turing maskiner

Basic 3: Sammenlikning

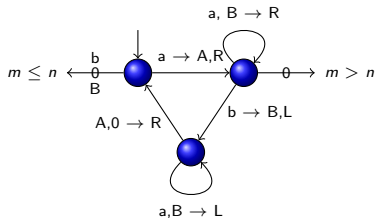

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre a

Grunnleggende turing maskiner

Basic 3: Sammenlikning

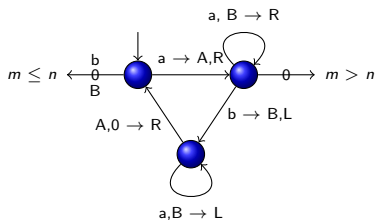
Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre a

Spesifikasjon: Ser om det er fler a 'er enn b 'er

Grunnleggende turing maskiner

Basic 3: Sammenlikning

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre a

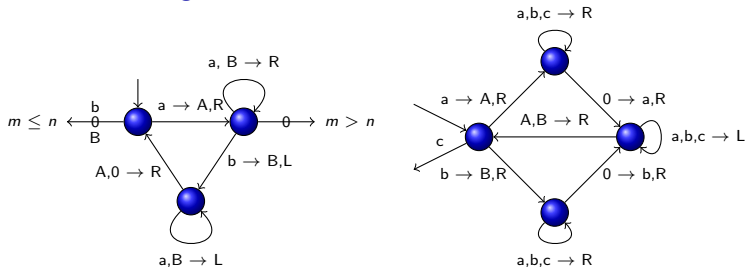
Spesifikasjon: Ser om det er fler a 'er enn b 'er

- Kan også sammenlikne ord i flere symboler

Grunnleggende turing maskiner

Basic 3: Sammenlikning

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

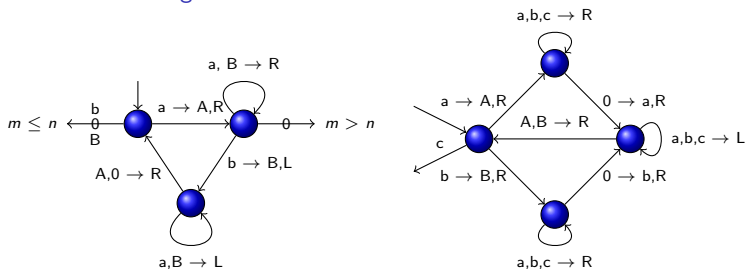
Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre a

Spesifikasjon: Ser om det er fler a 'er enn b 'er

- ▶ Kan også sammenlikne ord i flere symboler
- ▶ Kan kopiere ord — $0^*(a \vee b)^* c 0^*$

Grunnleggende turing maskiner

Basic 3: Sammenlikning

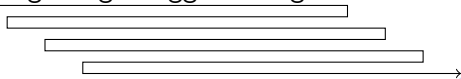

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre a

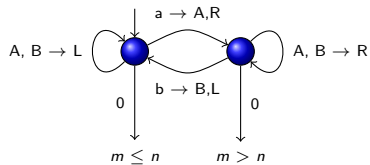
Spesifikasjon: Ser om det er fler a 'er enn b 'er

- ▶ Kan også sammenlikne ord i flere symboler
- ▶ Kan kopiere ord — $0^*(a \vee b)^* c 0^*$
- ▶ Beveger seg i begge retninger

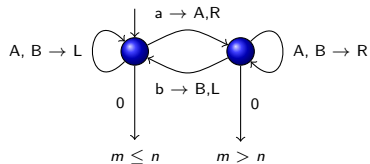
Grunnleggende turing maskiner

Basic 4: Omvendt sammenlikning

Grunnleggende turing maskiner

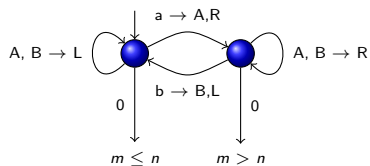
Basic 4: Omvendt sammenlikning

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

Grunnleggende turing maskiner

Basic 4: Omvendt sammenlikning

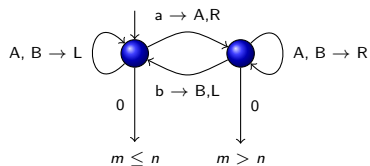

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre b

Grunnleggende turing maskiner

Basic 4: Omvendt sammenlikning

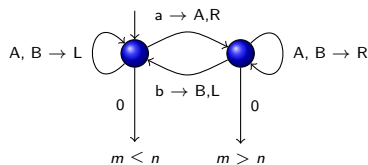
Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre b

Spesifikasjon: Ser om det er fler a 'er enn b 'er

Grunnleggende turing maskiner

Basic 4: Omvendt sammenlikning

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

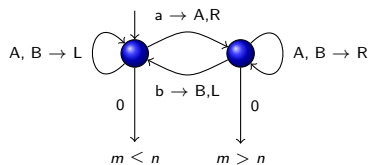
Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre b

Spesifikasjon: Ser om det er fler a 'er enn b 'er

- Kan også sammenlikne ord i flere symboler — ekstra problem

Grunnleggende turing maskiner

Basic 4: Omvendt sammenlikning

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre b

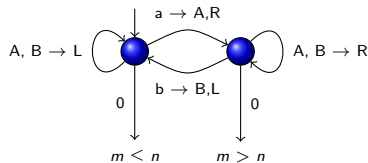
Spesifikasjon: Ser om det er fler a 'er enn b 'er

- ▶ Kan også sammenlikne ord i flere symboler — ekstra problem
- ▶ Kan kopiere ord

Grunnleggende turing maskiner

Basic 4: Omvendt sammenlikning

Alfabet: $a, b, A, B, 0$ — 0 er blank

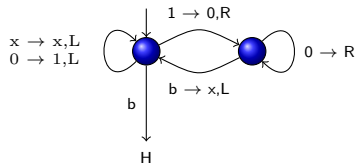
Starttape: $0^* a^m b^n 0^*$ — start på venstre b

Spesifikasjon: Ser om det er fler a 'er enn b 'er

- ▶ Kan også sammenlikne ord i flere symboler — ekstra problem
- ▶ Kan kopiere ord
- ▶ Raskere sammenlikning
- ▶ Beveger seg i begge retninger

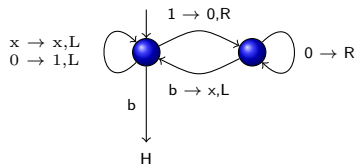
Grunnleggende turing maskiner

Basic 5: Konverter unær/binær

Grunnleggende turing maskiner

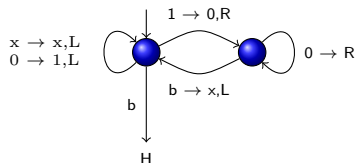
Basic 5: Konverter unær/binær

Alfabet: $0, 1, x, b$ — b er blank

Grunnleggende turing maskiner

Basic 5: Konverterer unær/binær

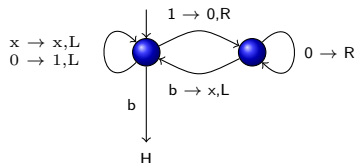

Alfabet: $0, 1, x, b$ — b er blank

Starttape: $b^*(0 \vee 1)^*b^*$ — start til høyre i tallet

Grunnleggende turing maskiner

Basic 5: Konverterer unær/binær

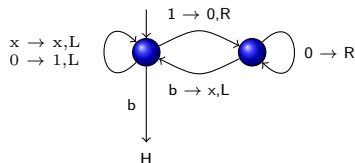
Alfabet: $0, 1, x, b$ — b er blank

Starttape: $b^*(0 \vee 1)^*b^*$ — start til høyre i tallet

Spesifikasjon: Konverterer det binære tallet $(0 \vee 1)^*$ til det unære tallet x^*

Grunnleggende turing maskiner

Basic 5: Konverterer unær/binær

Alfabet: $0, 1, x, b$ — b er blank

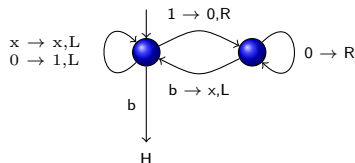
Starttape: $b^*(0 \vee 1)^*b^*$ — start til høyre i tallet

Spesifikasjon: Konverterer det binære tallet $(0 \vee 1)^*$ til det unære tallet x^*

- ▶ Vi går i en løkke

Grunnleggende turing maskiner

Basic 5: Konverterer unær/binær

Alfabet: $0, 1, x, b$ — b er blank

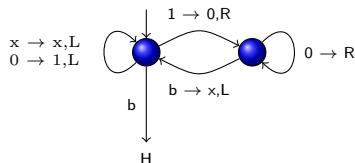
Starttape: $b^*(0 \vee 1)^*b^*$ — start til høyre i tallet

Spesifikasjon: Konverterer det binære tallet $(0 \vee 1)^*$ til det unære tallet x^*

- ▶ Vi går i en løkke
- ▶ Trekker fra 1 binært og legger til x unært inntil vi treffer blank b

Grunnleggende turing maskiner

Basic 5: Konverterer unær/binær

Alfabet: $0, 1, x, b$ — b er blank

Starttape: $b^*(0 \vee 1)^*b^*$ — start til høyre i tallet

Spesifikasjon: Konverterer det binære tallet $(0 \vee 1)^*$ til det unære tallet x^*

- ▶ Vi går i en løkke
- ▶ Trekker fra 1 binært og legger til x unært inntil vi treffer blank b
- ▶ Går like bra i 10-tall systemet

Grunnleggende turing maskiner

Simulere turing mannen

- ▶ Turing mannen utfører enkle operasjoner — sammenlikne, slå opp i tabell, erstatte ord

Grunnleggende turing maskiner

Simulere turing mannen

- ▶ Turing mannen utfører enkle operasjoner — sammenlikne, slå opp i tabell, erstatte ord
- ▶ Med varianter av Basic 1-5 kan vi gjøre alt som turing mannen gjør

Grunnleggende turing maskiner

Simulere turing mannen

- ▶ Turing mannen utfører enkle operasjoner — sammenlikne, slå opp i tabell, erstatte ord
- ▶ Med varianter av Basic 1-5 kan vi gjøre alt som turing mannen gjør
- ▶ Dette er grunnlaget for Turings universelle maskin

Grunnleggende turing maskiner

Simulere turing mannen

- ▶ Turing mannen utfører enkle operasjoner — sammenlikne, slå opp i tabell, erstatte ord
- ▶ Med varianter av Basic 1-5 kan vi gjøre alt som turing mannen gjør
- ▶ Dette er grunnlaget for Turings universelle maskin
- ▶ Med den universelle maskinen får vi umulighets teoremer

Grunnleggende turing maskiner

Simulere turing mannen

- ▶ Turing mannen utfører enkle operasjoner — sammenlikne, slå opp i tabell, erstatte ord
- ▶ Med varianter av Basic 1-5 kan vi gjøre alt som turing mannen gjør
- ▶ Dette er grunnlaget for Turings universelle maskin
- ▶ Med den universelle maskinen får vi umulighets teoremer
- ▶ Maskiner som kode — intensjonale egenskaper

Grunnleggende turing maskiner

Simulere turing mannen

- ▶ Turing mannen utfører enkle operasjoner — sammenlikne, slå opp i tabell, erstatte ord
- ▶ Med varianter av Basic 1-5 kan vi gjøre alt som turing mannen gjør
- ▶ Dette er grunnlaget for Turings universelle maskin
- ▶ Med den universelle maskinen får vi umulighets teoremer
- ▶ Maskiner som kode — intensjonale egenskaper
- ▶ Maskiner som input/output — ekstensjonale egenskaper

Grunnleggende turing maskiner

Simulere turing mannen

- ▶ Turing mannen utfører enkle operasjoner — sammenlikne, slå opp i tabell, erstatte ord
- ▶ Med varianter av Basic 1-5 kan vi gjøre alt som turing mannen gjør
- ▶ Dette er grunnlaget for Turings universelle maskin
- ▶ Med den universelle maskinen får vi umulighets teoremer
- ▶ Maskiner som kode — intensjonale egenskaper
- ▶ Maskiner som input/output — ekstensjonale egenskaper
- ▶ Umulig å lage maskin som avgjør interessante ekstensjonal egenskaper